№ исх: 12-1-5/1144 от: 08.02.2020

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӘДІЛЕТ МИНИСТРЛІГІ

МИНИСТЕРСТВО ЮСТИЦИИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Нұр-Сұлтан қаласы,
«Министрліктер үйі», Мәңгілік Ел даңғылы, 8
тел. 8 (7172) 74-07-97, факс: 8 (7172) 74-09-54
e-mail:kanc@adilet.gov.kz

010000, город Нур-Султан,
«Дом министерств», проспект Мәңгілік Ел, 8
тел.8 (7172) 74-07-97, факс: 8 (7172) 74-09-54
e-mail: kanc@adilet.gov.kz

____________№___________________

____

Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаттары
М.М. Магеррамовқа
Ж.Ә. Ахметбековке
Г.А. Баймахановаға
А.О. Қоңыровқа
В.Б. Косаревке
И.В. Смирноваға
Т.Ы. Сыздықовқа

2020 жылғы 22 қаңтардағы
№ ДС-9 депутаттық сауалға

Құрметті депутаттар!

Қазақстан Республикасы Әділет министрлігі ағымдағы жылғы 22 қаңтарында Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің жалпы отырысында республикадағы сот-сараптама қызметіне қатысты жария етілген депутаттық сауалды қарап, қосымшаға сәйкес ақпаратты жолдайды.

Қосымша: ___ парақ.

Құрметпен,

Министр **М. Бекетаев**

орын: А.С. Келімбетов
тел: 55-88-31

10.02.2020 Копия электронного документа.

Хатқа қосымша

Қазақстан Республикасы Әділет министрлігі *(бұдан әрі - Министрлік)* сот-сараптама қызметі саласындағы проблемалық мәселелерге қатысты 2020 жылғы 22 қаңтардағы № ДС-9 депутаттық сауалды қарап, келесіні хабарлайды.

Сот-сараптама қызметін реформалау мәселелері әрқашан елдің жоғары басшылығының назарында тұр және Қазақстан Республикасы Президентінің 2013 жылғы 31 желтоқсандағы № 720 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасының құқық қорғау жүйесін одан әрі жаңғыртудың 2014-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасының негізі болды.

Осы Бағдарлама аясында 2015 жылдан 2016 жылға дейін сараптамалық функциялар бір мемлекеттік органда орталықтандырылып, «Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің Сот сараптамалары орталығы» республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнымен *(бұдан әрі – Орталық)* үйлестіріледі.

Бір ведомствоға сараптамалық функциялардың бірігуі мекемелердің қаржылық ресурстарын шоғырландыруға, бірыңғай материалдық-техникалық базаны құруға және сәйкесінше тәуелсіз сот-сараптама жүйесін қалыптастыруға кірісуге мүмкіндік берді.

Осыған байланысты, сот-сараптама институтын жетілдіру, оның материалдық-техникалық базасын және кадрлық әлеуетін нығайту жұмыстары Министрліктің басым міндеттерінің бірі болып табылады.

Сот-медициналық сарапшылардың жалақысын көтеру мақсатында Министрлік Орталықтың барлық аумақтық бөлімшелерінде жұмыс жағдайы бойынша өндірістік объектілерді аттестаттау жүргізді, оның нәтижелері бойынша өткен жылы «Азаматтық қызметшілерге, мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен ұсталатын ұйымдардың қызметкерлеріне, қазыналық кәсіпорындардың қызметкерлеріне еңбекақы төлеу жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің **2015 жылғы 31 желтоқсандағы № 1193** қаулысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу бойынша ЕӘҚМ мен ДСМ-нен оң қорытындылары алынды.

Бұдан басқа, «Өндірістердің, жұмыстардың, пайдасына міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын төлеу жөніндегі агенттер меншікті қаражаты есебінен міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын жүзеге асыратын, еңбек жағдайлары зиянды жұмыстармен айналысатын жұмыскерлер кәсіптерінің тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің **2013 жылғы 31 желтоқсандағы № 1562** қаулысына толықтырулар енгізу бойынша жұмыстары пысықталуда. Жоба сот сараптамасы саласындағы мамандықтарды Тізбеге қосуды қарастырады.

Қазіргі уақытта Министрлік 2021 жылдан бастап үстеме ақыларды төлеу үшін жыл сайын мемлекеттік бюджеттен қаражат бөлу мақсатында РБК-ға ұсыну үшін тиісті қаулылар жобасын қалыптастыруда.

Көрсетілген Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысына енгізілетін өзгерістер мен толықтырулар жекелеген санаттағы сот-медициналық сарапшыларының, орта және кіші медициналық персоналдың **жалақыларын**

10.02.2020 Копия электронного документа.

30-дан 45% -ға дейін көтеруге және **жұмыс берушінің есебінен 5% мөлшерінде** кәсіптік зейнетақы жарналарын төлеуге мүмкіндік береді.

Бәсекеге қабілетті кадрлар даярлау Министрліктің басым бағыттарының бірі болып қалуда, осыған орай кәсіптің мәртебесін көтеру жұмыстары жалғасуда:

- Орталық сот-сарапшыларының біліктілігін арттыру және қайта даярлау мақсатында еліміздің және жақын шетелдердің жоғары оқу орындарында **240 сот сарапшы** оқытылды *(2018 жылы - 232 сарапшы)*;

- «Болашақ» халықаралық бағдарламасы аясында 2014 жылдан бастап 2019 жылға дейін Орталықтың **54 сот сарапшысы** Ұлыбританияда ғылыми тағылымдамадан өтті, тағы **16 сот сарапшы** 2020 жылдың ақпан айында оқуды бастайды;

- кадрларды іріктеу мақсатында Жұмыспен қамту орталықтарымен ынтымақтастық *(бос орын құрылуына орай, өтінімдер www.enbek.kz сайтына түседі)* және медициналық жоғарғы оқу орындарының жыл сайынғы жәрмеңкелеріне қатысу жүзеге асырылады;

- **20 жас маман** резидентурада және медициналық жоғары оқу орындарының магистратурасында оқытудан өтуде, олар кейін институттарға жұмысқа орналастырылатын болады.

Одан басқа, Дүниежүзілік банктің жобасы аясында 2017-2019 жылдары **213 сот сарапшылары** 18 бағыт бойынша біліктілікті арттыру курстарынан өтті *(Ұлыбританияда, Израильде, Литвада, БАӘ, Ресейде, АҚШ-та және Түркияда)*.

Сот сарапшылардың біліктілігін арттыру мақсатында Орталық Қазақстанның жетекші жоғарғы оқу орындарымен тұрақты негізінде жұмыс істейді, оның ішінде Л. Гумилев атындағы Еуразиялық ұлттық университеті, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, М.С. Нәрікбаев атындағы «ҚазМЗУ университеті» АҚ, Нұр Сұлтан, Семей және т.б. қалаларының медициналық жоғарғы оқу орындары.

Қазіргі уақытта **«Назарбаев Университеті»** дербес білім беру ұйымымен Ынтымақтастық туралы меморандумға қол қою сатысында тұр.

Сот-сараптама органдарының инфрақұрылымын одан әрі оңтайландыру және жетілдіру аясында материалдық-техникалық базаны жақсарту бойынша кезең-кезеңімен жұмыс жүргізілуде.

Орталықтың 2019 жылы тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді мемлекеттік сатып алудың жылдық жоспарына сәйкес **жалпы сомасы 800,6 млн.теңге** құрайтын зертханалық құрал-жабдықтар сатып алынды, ал 2020 жылда **902,3 млн.теңге** жоспарланған.

«E-saraptama» ақпараттық жүйесін әзірлеу және оны ҚР Жоғарғы Сотының «Төрелік» ақпараттық жүйесімен, ҚР Бас Прокуратурасының «Е-қылмыстық іс» ақпараттық жүйесімен және ҚР ЦДИАӨМ «Е-лицензиялау» МДҚ» ақпараттық жүйесімен біріктіру бойынша жұмыс жүргізілді. Осы жылы өндірістік пайдалануға беру жоспарланған. Жүйені іске қосу үшін жалпы **579,5 млн.теңгеге** Институттардың материалдық-техникалық базасы дайындалды *(барлық Институттарда локальды желілер*

10.02.2020 Копия электронного документа.

құрылды, 1000 бірлік комп.техника және қажетті бағдарламалық жасақтамалар сатып алынды).

Орталық өзінің құрылымдық бөлімшелерімен және мемлекеттік органдар арасындағы құжатайналымды автоматтандыру мақсатында жалға алу негізінде **«Documentolog» ақпараттық жүйесін** *(ЭҚАБЖ-мен біріктірілген)* сатып алды.

«Дактилоскопиялық және геномдық тіркеу туралы» Қазақстан Республикасының Заңын іске асыру мақсатында геномдық сараптама нәтижелерін тіркеуге арналған аппараттық-бағдарламалық кешенді сатып алуға **жалпы сомасы 141,8 млн.теңге** шығындары қолдау тапты.

Сот сараптама органдарын сот сараптамаларын жүргізу үшін стандарттар мен талаптарға сәйкес келетін қызметтік үй-жайлармен қамтамасыз ету жұмыстары жалғасуда.

Бұл мәселені шешу үшін Министрлік өңірлік әкімдерімен бірлесіп тиісті жұмыстар жүргізуде.

Мәселен, өткен жылы Қостанай облысы және Батыс Қазақстан бойынша Сот сараптамалары институттары үшін облыстардың әкімдіктері Институттардың қажеттіліктерін толық қанағаттандыратын ғимараттар берді.

Ақтөбеде Институт ғимаратының құрылысына жергілікті бюджет есебінен **94,6 млн.теңге** сомасына жобалық-сметалық құжаттама жасалды *(мемлекеттік сараптамаға жіберілді)*, **көлемі 1,5 га** жер телімі бөлінді.

Нұр-Сұлтан қаласында ғимарат салу үшін елорда әкімдігі жер учаскесін бөліп берді және республикалық бюджеттен 2020-2021 жылдарға *(2020 жылы - 626,6 млн.тг., 2021 жылы - 835,8 млн.тг.)* **1462,4 млн.теңге** қаражат бөлінді.

Осыған ұқсас Шымкент қаласында да ғимарат салу жоспарлануда. *(Әкімдіктен көлемі 1,8 га. жер учаскесі бөлінді. Жер учаскесі құжатталғаннан кейін тиісті бюджеттік өтінім берілетін болады).*

Орталықтың аумақтық бөлімшелерінің бірқатар ғимараттарында **жалпы сомасы 44 млн.теңгеге** жөндеу жұмыстары жүргізілді.

Бұдан басқа, Министрліктің аумақтық бөлімшелерінің ғимараттары Орталық аппаратын, Атырау, Қызылорда, Павлодар облыстары және Нұр-Сұлтан қаласы бойынша Сот сараптамалары институттарын орналастыру үшін Орталықтың теңгеріміне **өтеусіз берілді**.

Тұтастай алғанда, Министрлік жүргізген жұмыс Әділет министрінің 2018 жылғы 26 желтоқсандағы № 1629 бұйрығымен бекітілген 2023 жылға дейінгі Республикада сот-сараптама институтын дамыту тұжырымдамасын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарында қарастырылған. Тұжырымдаманы іске асыру осы саладағы жұмысшылардың материалдық және әлеуметтік жағдайын жақсартуға, мамандықтың беделін нығайтуға және сот мамандарының тапшылығын азайтуға көмектеседі.

Бұл бағыттағы жұмыс келесі кезеңде жалғасады және Министрлік басшылығының тұрақты бақылауында тұр.

Приложение к письму

10.02.2020 Копия электронного документа.

№ исх: 12-1-5/1144 от: 08.02.2020

Министерство юстиции Республики Казахстан *(далее – Министерство)*, рассмотрев депутатский запрос от 22 января 2020 года № ДС-9 касательно проблемных вопросов в сфере судебно-экспертной деятельности, сообщает следующее.

Вопросы реформирования судебно-экспертной деятельности всегда находятся в поле зрения высшего руководства страны и легли в основу Государственной программы дальнейшей модернизации правоохранительной системы Республики Казахстан на 2014-2020 годы, утвержденной Указом Президента Республики Казахстан от 31 декабря 2013 года № 720.

В рамках указанной Программы в период с 2015 по 2016 годы экспертные функции централизованы в одном государственном органе и координируются Республиканским государственным казенным предприятием «Центр судебных экспертиз Министерства юстиции Республики Казахстан» *(далее – Центр)*.

Объединение экспертных функций в одном ведомстве позволило сконцентрировать финансовые ресурсы учреждений, создать единую материально-техническую базу и соответственно приступить к формированию независимой судебно-экспертной системы.

В этой связи, работа по совершенствованию института судебно-экспертной деятельности, укреплению его материально-технической базы и кадрового потенциала являются одной из приоритетных задач Министерства.

Так, с целью увеличения заработной платы судебно-медицинским экспертам Министерством проведена аттестация производственных объектов по условиям труда по всем территориальным подразделениям Центра, по результатам которого в истекшем году получены положительные заключения МТСЗН и МЗ по внесению изменений и дополнений в постановление Правительства РК **от 31 декабря 2015 г. № 1193** «О системе оплаты труда гражданских служащих, работников организаций, содержащихся за счет средств государственного бюджета, работников казенных предприятий».

Помимо этого, прорабатывается вопрос по внесению дополнений в постановление Правительства РК **от 31 декабря 2013 года № 1562** «Об утверждении Перечня производств, работ, профессий работников, занятых на работах с вредными условиями труда, в пользу которых агентами по уплате обязательных профессиональных пенсионных взносов за счет собственных средств осуществляются обязательные профессиональные пенсионные взносы». Проект предусматривает включение в Перечень профессий в области судебной экспертизы.

На сегодняшний день, Министерством формируется соответствующие проекты постановлений для вынесения на рассмотрение РБК, с целью ежегодного выделения средств из государственного бюджета на осуществление доплат с 2021 года.

Внесение изменений и дополнений в указанные постановления Правительства РК позволит отдельным категориям судебно-медицинских экспертов, среднему и младшему медицинскому персоналу **увеличить**

10.02.2020 Копия электронного документа.

заработную плату от 30 до 45 % и произвести уплату профессиональных пенсионных взносов **в размере 5% за счет средств работодателя**.

Подготовка конкурентоспособного кадрового потенциала остается одним из приоритетов Министерства, тем самым продолжается работа по повышению статуса профессии:

- в целях повышения квалификации и переподготовки судебно-экспертных кадров Центра **240 судебных экспертов** прошли обучение в ВУЗ-ах страны и ближнего зарубежья *(в 2018 году - 232 эксперта)*;

- в рамках международной программы «Болашак» с 2014 по 2019 годы **54 судебных эксперта** Центра прошли научную стажировку в Великобритании, еще **16 судебных экспертов** начнут обучение с февраля 2020 года;

- в целях подбора кадров осуществляется сотрудничество с Центрами занятости населения *(по мере образование вакансии подаются заявки на сайт www.enbek.kz)* и ежегодное посещение ярмарок вакансий, проводимых медицинскими ВУЗами;

- **20 молодых специалистов** проходят обучение в резидентуре и магистратуре медицинских ВУЗов, которые будут трудоустроены в Институты.

Кроме того, в рамках проекта Всемирного Банка в 2017-2019 гг. **213 судебных экспертов** прошли курсы повышения квалификации по 18 направлениям *(в Великобритании, Израиле, Литве, ОАЭ, России, США и Турции)*.

В целях качественного повышения квалификации судебных экспертов, Центр на постоянной основе сотрудничает с ведущими ВУЗами Казахстана, в том числе Евразийский национальный университет им. Л. Гумилева, Казахстанский национальный университет им.Аль-Фараби, АО «Университет КАЗГЮУ» им.М.С. Нарикбаева, медицинские ВУЗы г.г. Нур-Султан, Семей и другие.

В настоящее время на стадии подписания Меморандума о сотрудничестве с автономной организацией образования **«Назарбаев Университет»**.

В рамках дальнейшей модернизации и совершенствования инфраструктуры органов судебной экспертизы продолжается поэтапная работа по улучшению материально-технической базы.

Согласно годовому плану государственных закупок товаров, работ и услуг Центра в 2019 году приобретены лабораторные оборудования **на общую сумму 800,6 млн.тг.**, а в 2020 году запланировано – **902,3 млн.тг**.

Проведена работа по разработке **информационной системы «E-saraptama»** и ее интеграции с информационной системой «Төрелік» Верховного Суда РК, информационной системой «Е-уголовное дело» Генеральной Прокуратуры РК и информационной системой «ГБД «Е-лицензирование» МЦРИАП РК. Запуск системы в промышленную эксплуатацию планируется в т.г. Для запуска системы подготовлена материальная техническая база Институтов **на общую сумму 579,5 млн.тг.** *(созданы локальные сети во всех Институтах, приобретены 1 000 единиц компьютерной*

10.02.2020 Копия электронного документа.

техники и необходимые программные обеспечения).

Центром в целях автоматизации документооборота между его структурными подразделениями и с государственными органами на арендной основе приобретена **информационная система «Documentolog»** *(интегрированная с ЕСЭДО)*.

В целях реализации Закона РК «О дактилоскопической и геномной регистрации» поддержаны расходы на приобретение аппаратно-программного комплекса регистрации результатов геномной экспертизы **на общую сумму 141,8 млн.тг**.

Продолжается работа по обеспечению органов судебной экспертизы служебными помещениями, отвечающим стандартам и требованиям, для осуществления производства судебных экспертиз.

Для решения указанного вопроса Министерством совместно с акимами регионов проводится соответствующая работа.

Так, в прошедшем году для Институтов судебных экспертиз по Костанайской области и Западно-Казахстанской области акимами регионов **выделены здания**, которые полностью покрывают потребности Институтов.

В Актобе для строительства здания Института за счет средств местного бюджета разработана проектно-сметная документация **на сумму 94,6 млн.тг**. *(направлен на госэкспертизу)*, выделен земельный участок **площадью 1,5 га**.

Для строительства здания в г. Нур-Султан акиматом столицы выделен земельный участок и республиканским бюджетом выделены средства **в размере 1 462,4 млн.тг.** на 2020-2021 гг. *(в 2020г. – 626,6 млн.тг., в 2021 г. – 835,8 млн.тг.)*.

Аналогичным образом планируется строительство здания в г. Шымкент *(Акиматом выделен земельный участок площадью 1,8 га. После документального оформления земельного участка будет подана соответствующая бюджетная заявка)*.

В ряде зданий территориальных подразделений Центра проведен ремонт **на общую сумму 44 млн.тг**.

Помимо этого, на баланс Центра **безвозмездно переданы здания** территориальных подразделений Министерства для размещения центрального аппарата Центра, Институтов судебных экспертиз по Атырауской, Кызылординской, Павлодарской областей и г. Нур-Султан.

В целом проводимая Министерством работа предусмотрена в Плане мероприятий по реализации Концепции развития института судебной экспертизы в республике до 2023 года, утвержденном приказом Министра юстиции №1629 от 26.12.2018г. Реализация Концепции будет способствовать улучшению материального и социального благополучия работников данной сферы, укреплению престижа профессии и уменьшению дефицита кадров.

Работа в этом направлении будет продолжена и в последующий период и находится на постоянном контроле руководства Министерства.

10.02.2020 Копия электронного документа.